

Yleiskertomus 2018 – yhteenvedo

Vastuuvapauslauseke

Tämä julkaisu on tarkoitettu yksinomaan tiedotustarkoituksiin eikä se välttämättä edusta Euroopan kemikaaliviraston virallista näkemystä. Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) ei vastaa tämän asiakirjan sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Tämä on ote ECHAN vuoden 2018 yleiskertomuksesta.

Tämä asiakirja sisältää kertomuksen seuraavat osiot: alkusanat, lakisääteinen tehtävä, ECHAN visio, tehtävä ja arvot sekä yhteenveto.

Koko raportti on saatavana englanninkielisenä osoitteesta
<https://echa.europa.eu/about-us/the-way-we-work/plans-and-reports>

Otsikko: Yleiskertomus 2018 – yhteenveto

Viite: ECHA-18-B-05-FI

ISBN: 978-92-9481-181-3

Luettelo- numero: ED-AR-19-001-FI-N

ISSN: 2467-2904

DOI: 10.2823/42367

Julkaisuajankohta: Huhtikuu 2019

Kieli: FI

© Euroopan kemikaalivirasto, 2019
Etusivu © Euroopan kemikaalivirasto

Asiakirjaa koskevat mahdolliset kysymykset tai huomautukset voi lähettää tietopyyntölomakkeella (mainitse viite ja julkaisuajankohta). Tietopyyntölomake on viraston verkkosivuilla Yhteydenotto-kohdassa osoitteessa
<http://echa.europa.eu/contact>

Euroopan kemikaalivirasto

Postiosoite: PL PL 400, 00121 Helsinki
Käyntiosoite: Annankatu 18, Helsinki

Yleiskertomus 2018 – yhteenveto

Vuosi 2018 oli kemikaalivirastolle tärkeä vuosi. Tässä yleiskertomuksessa kuvatut tärkeimmät saavutukset vaikuttavat työhömmä, jota teemme voidaksemme edistää kemikaalien turvallista käyttöä nyt ja tulevina vuosina.

ECHAN uusi pääjohtaja Bjorn Hansen otti vetovastuun virastosta vuoden alussa. Vastuun siirto ja siirtymäaika sujuivat mutkattomasti, ja uusi johtaja sai nopean perehdytyksen ECHAN prosessien ja rakenteiden monimutkaiseen järjestelmään. Tämä oli ratkaisevan tärkeää, sillä toukokuussa oli kolmas REACH-rekisteröinnin määräaika, johon EU:n markkinoilla olevia aineita koskeva siirtymäjärjestely päättyi. Ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemisessa haitallisilta kemikaaleilta alkaa nyt uusi vaihe. ECHAlle on kertynyt valtavasti tietoa kemikaaleista. Samalla kuitenkin tiedämme, että meiltä puuttuu yhä tärkeitä tietoja kemikaalien turvallisuudesta, ja tässä meillä riittää töitä.

Komissio julkaisi vuonna 2018 tulokset toisesta REACH-asetusta koskevasta tarkastelusta. Virasto analysoi kaikki tarkastelusta saadut havainnot ja lisäsi vastuulleen kuuluvat toimet vuoden 2019 työohjelmaansa ja uuteen viisivuotiseen strategiseen suunnitelmaansa julkisen kuulemisen perusteella. Hallintoneuvosto on antanut arvokasta apua tämän strategisen suunnitelman laatimisessa siitä lähtien, kun prosessi alkoi vuonna 2016. Uuden strategisen suunnitelman perustana on ECHAN asiantuntemus tieteellisessä ja sääntelyyn liittyvässä työssä sekä tietotekniikassa. Suunnitelmassa on kolme strategista painopistettä, ja siinä keskitytään ECHAN keskeisiin, REACH-, CLP-, BPR- ja PIC-asetusten mukaisiin sääntelytehtäviin sekä sen uusiin tehtäviin, joita ovat esimerkiksi työperäisen altistumisen raja-arvojen määrittäminen ja EU:n kemikaalilainsäädäntöön liittyvän hakutyökalun kehittäminen. Uskomme, että suunnitelma ohjaa ECHAN toimintaa tulevaisuudessa kompassin lailla. Se opastaa meitä eteenpäin tämänhetkissä epävarmoissa oloissa ja auttaa meitä selviämään tulevaisuuden haasteista, joita ovat esimerkiksi uusi monivuotinen rahoituskehys tai Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen EU:sta.

Haluamme, että virasto on valmiina kohtaamaan tulevaisuuden haasteet niin ulkoisesti sidosryhmien odotusten osalta kuin sisäisesti. Tältä osin virasto onkin ryhtynyt toimiin ja analysoinut rakenteensa nähdäkseen, miten sitä voitaisiin parantaa, jotta se palvelisi uutta strategista suunnitelmaa parhaiten. Työ ja kaikki prosessit on nyt ryhmitelty osaamisalueiden mukaan. Uskomme, että tämänkaltaisen rakenneuudistus auttaa meitä tekemään työmme tehokkaammin ja käsittelemään uusia tehtäviä entistä yhdenmukaisemmin.

Tässä kertomuksessa käsitellään myös monia muita rohkaisevia tuloksia, jotka saavutimme vuonna 2018, joten se kannattaa lukea. Lisäksi tämä kertomus viitoittaa tietämme eteenpäin, ja olemme valmiit uusiin haasteisiin ECHAN henkilökunnan ja sidosryhmien kanssa.

”Tulin kehittyneeseen ja ketterään organisaatioon, ja pystyin jo hyvin nopeasti tekemään oman osani kemikaalien kestävässä sääntelyyn liittyvän yhteisen tavoitteen saavuttamisessa.”

Bjorn Hansen
Pääjohtaja

Bjorn Hansen
Pääjohtaja

Sharon McGuinness
ECHAN hallintoneuvoston puheenjohtaja

ECHAN toimivalta

Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) on Euroopan unionin (EU:n) elin, joka on perustettu 1. kesäkuuta 2007 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1907/2006 (REACH).

ECHA perustettiin hallinnoimaan ja joissakin tapauksissa myös toteuttamaan REACH-asetukseen perustuvia teknisiä, tieteellisiä ja hallinnollisia tehtäviä ja varmistamaan yhdenmukaisuus EU-tasolla. Sen tehtäviin kuului myös kemiallisten aineiden luokitukseen ja merkintöihin liittyvien tehtävien hoitaminen. Vuodesta 2009 näitä tehtäviä on hoidettu aineiden ja seosten luokitukselta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetun asetuksen (CLP-asetus, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008) nojalla.

Vuonna 2012 ECHAN toimivaltaa laajennettiin biosidiasetuksella (BPR-asetus, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012 biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä).

Myös uudelleenlaadittu ilmoitettua ennakkosuostumusta koskeva asetus (PIC-asetus) (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 649/2012 vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista) tuli voimaan vuonna 2012. Vuonna 2014 tietyt PIC-asetukseen liittyvät tehtävät siirrettiin Euroopan komission yhteiseltä tutkimuskeskukselta ECHALLE. Näitä säädöksiä sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ilman, että niitä tarvitsee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä.

ECHAN tehtävä, visio ja arvot

ECHAN tehtävä¹

Teemme yhdessä kumppaneidemme kanssa työtä kemikaalien turvallisen käytön puolesta.

ECHAN visio

Olemme kemikaalien kestävä hallinnan tietokeskus, joka edistää EU:n monien alojen politiikkoja ja maailmanlaajuisia hankkeita kansalaisten ja ympäristön parhaaksi.

ECHAN arvot

Avoimuus

Otamme sääntelykumppanimme ja sidosryhmämme aktiivisesti mukaan toimintaamme ja olemme päätöksenteossamme avoimia. Meitä on helppo ymmärtää ja lähestyä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia kaikista ulkoisista intresseistä ja puolueettomia päätöksenteossamme. Usein kuulemme avoimesti suurta yleisöä ennen päätösten tekemistä.

Luotettavuus

Päätöksemme ovat tieteellisesti perusteltuja ja johdonmukaisia. Vastuullisuus ja luottamuksellisten tietojen turvallinen käsittely ovat kaiken toimintamme kulmakiviä.

Tehokkuus

Olemme päämääräsuuntautuneita ja sitoutuneita ja pyrimme aina käyttämään resurssejamme viisaasti. Noudatamme tiukkoja laatuvaatimuksia ja pidämme kiinni määräajoista.

Sitoutuminen hyvinvointiin

Kannustamme kemikaalien turvalliseen ja kestäväan käyttöön elämänlaadun parantamiseksi Euroopassa sekä ympäristön laadun suojelemiseksi ja parantamiseksi.

¹ ECHAN tehtävä ja visio uusittiin vuonna 2018. Uusi tehtävä ja visio tulivat voimaan tammikuussa 2019.

Keskeiset saavutukset vuonna 2018

Kemikaalien kymmenvuotinen rekisteröinti-aika päättyi vuonna 2018, ja sen kruunasi viimeinen REACH-rekisteröintimääräaika, johon liittyvät työt sujuivat hyvin. Tämän kaiken ansiosta ECHAlla on nyt tietoa kaikista EU:n markkinoilla olevista rekisteröidyistä aineista. Jäsenvaltiot ja ECHA voivat nyt hyödyntää tätä ainutlaatuista kemikaaleja koskevaa tietolähdettä, kun määritetään, mitä aineita voidaan pitää turvallisina ja mitkä aineet vaativat uusia sääntelytoimia. Vaikka tilanne onkin huomattavasti parempi kuin ennen REACH-asetusta, on selvää, ettei monista aineista voida kuitenkaan tehdä varmoja päätelmiä, koska aineita koskevat tiedot ovat heikkolaatuisia.

Siksi ECHAN on tehostettava toimiaan, joiden tavoitteena on parantaa teollisuuden toimittamien tietojen vaatimustenmukaisuutta. Euroopan komission REACH-asetuksen tarkastelusta² saadut hyödylliset tiedot auttoivat meitä kohdistamaan ECHAN toiminnan painopisteet sellaisille osa-alueille, joilla viraston työ voi vaikuttaa eniten ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseen.

Laatiessaan ja viimeistellessään uutta strategista suunnitelmaa vuosiksi 2019–2023 virasto varautui kohtaamaan tulevia haasteita ja toteuttamaan REACH-, CLP-, BPR- ja PIC-asetuksiin liittyvät tehtävät tehokkaasti ja vaikuttavasti. Se myös valmistautui työskentelemään uusilla keskeisillä aloilla, jotka liittyvät muun muassa myrkytystietokeskuksiin, työperäisen altistumisen raja-arvoihin, jätehuollon puitedirektiiviin ja EU:n kemikaalilainsäädäntöä koskevan hakutyökalun kehittämiseen.

TOIMINNOT

- **REACH-asetuksen mukainen rekisteröintivaihe päättyi** ilman, että siitä olisi aiheutunut markkinahäiriöitä. Yritykset saivat tukea 28 357 asiakirja-aineiston rekisteröimiseen, ja niitä tuettiin myös rekisteröintiaineistojen laatimisessa. ECHA jatkaa sen selvittämistä, miten aineistojen vaatimustenmukaisuutta voitaisiin parantaa.
- Yritykset pystyivät toimittamaan vuoden **2018 määräaikaan** liittyvät rekisteröintinsä tietoteknisten työkalujen ja tukipalvelujen avulla. ECHAlla on nyt tietoa EU:n markkinoilla olevista eniten käytetyistä kemikaaleista, ja se voi arvioida tietoja jäsenvaltioiden kanssa.
- **Keskeiset tiedot kemikaaleista julkaistiin**, myös kaikki vuoden 2018 rekisteröintimääräaikaan mennessä toimitetut rekisteröintitiedot, biosidivalmisteiden arviointiraportit sekä luvanvaraisten tuotteiden valmisteyhteenvetot. ECHA on alkanut selvittää, miten näitä vuosien varrella kerättyjä tietoja voitaisiin hyödyntää lisää.
- ECHA kehitti lähestymistavan, jolla voidaan kartoittaa REACH-asetuksen nojalla rekisteröityjen aineiden muodostama ”kemikaaliavaruus”. Tämän tarkoituksena oli tukea **integroidun sääntelystrategian** tavoitteiden saavuttamista ja lisätä avoimuutta siitä, miten viranomaiset käsittelevät kaikkia EU:n markkinoilla olevia aineita oikeasuhteisesti. Tämä edistää myös kestäväen kehityksen huippukokouksen vuodelle 2020 asetettujen tavoitteiden saavuttamista.
- ECHA jatkoi myös ponnisteluja sellaisten tietojen hankkimiseksi, joita tarvitaan selvitetessä **aineiden pitkäaikaisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja ympäristöön**, ja paransi arvioinnin tehokkuutta luomalla aineista ryhmiä. Yksi päätösluonnos lähetetään nyt kaikille tietyn ryhmän aineiden päärekisteröijille. Virasto suunnittelee keinoja, joilla parannetaan aineistojen vaatimustenmukaisuutta ja ratkaistaan huolenaiheita, joita tätä aihetta koskevissa julkisissa keskusteluissa on esitetty.
- ECHA ilmoitti arviointipäätösten tilasta toimijoille ja sidosryhmille täysin **avoimesti** asianmukaisilla päivityksillä, jotka julkaistiin viraston verkkosivuilla.
- Samankaltaiset kemialliset **aineet, jotka rekisteröitiin yli 100 tonnia vuodessa -luokkaan, ryhmiteltiin yhteen** tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Tämän avulla voidaan parantaa ymmärrystä kemikaaliuniversumista ja toteuttaa tehokkaita ja yhdenmukaisia sääntelytoimia tarvittaessa.

² Komission yleiskertomus REACH-asetuksen toiminnasta ja tiettyjen osa-alueiden tarkastelusta, COM(2018) 116 final, saatavana osoitteessa https://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/review_en.

- **Kandidaattilistaan** lisättiin 16 uutta ainetta. **Luvanvaraisten aineiden luetteloon** suositeltiin lisättäväksi seitsemän uutta ainetta niistä johtuvien, terveyteen ja ympäristöön kohdistuvien uhkien vuoksi. Virastossa valmistauduttiin seuraavan lupahakemusvyöryn vastaanottamiseen.
- ECHA laati ennätysellisen paljon **rajoitusehdotuksia**, joista jotkin olivat aivan uudelta osa-alueelta, kuten mikromuoveja koskeva ehdotus.
- ECHA vauhditti haitallisten aineiden järkevää, tietoon perustuvaa ja innovatiivista **korvaamista** parantamalla sen julkisen kemikaalitietokannan käytettävyyttä, lisäämällä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien valmiuksia analysoida vaihtoehtoisia aineita ja tehostamalla verkostoitumismahdollisuuksia.
- **Yhdenmukaistettuun luokitukseen ja merkintöihin** perustuvien aineistojen toimittaminen on lisääntynyt miltei puolella. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että toimitetut aineistot liittyivät kasvisuojeluaineissa ja biosidituotteissa käytettäviin tehoaineisiin.
- Ensimmäiset työkalut, jotka on tarkoitettu vaarallisia seoksia koskevien yhtenäistettyjen ilmoitusten tekemiseen **myrkytystietokeskuksille**, toimitettiin teollisuudelle, ja viranomaisille tarkoitettun keskitetyn ilmoitusportaalin kehittämistyötä jatkettiin.
- **Biosidien arviointiohjelmaa** vauhdittaakseen ECHA alkoi antaa jäsenvaltiolle tukea suunniteltua aiemmin ja enemmän. Ensimmäiset unionin luvat myönnettiin, ja yritykset saivat siis yhdellä hakemuksella biosidituotteilleen luvan koko EU:n markkinoille.
- EU:n ulkopuolisten maiden viranomaiset pystyivät tekemään aiempaa paremmin tietoon perustuvia päätöksiä, kun PIC-asetuksen nojalla tehtyjen vienti-ilmoitusten lainsäädäntöä koskevien tietojen laatu parani.
- ECHA päätti jatkaa **EU:n kemikaalilainsäädännön hakutyökalun** kehittämistä hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tehdyn toteutettavuustutkimuksen päätelmien pohjalta.
- **EU:n nanomateriaalien seurantakeskuksen** verkkosivuja laajennettiin tutkimusta ja innovointia koskevalla osiolla.

HALLINTA

- Hallintoneuvoston hyväksymä **uusi strateginen suunnitelma** ja **organisaatorakenteen tarkistus** auttoivat virastoa valmistautumaan tuleviin haasteisiin. Uudet painopistealat sekä uusi valmisteilla oleva viestintästrategia liittävät ECHAN työn tiiviisti YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin.
- ECHAN **uusi pääjohtaja** jatkoi säännöllistä yhteydenpitoa ja hyvien yhteistyösuhteiden ylläpitämistä toimielinten, jäsenvaltioiden ja edellisen pääjohtajan sidosryhmien kanssa.
- **Komiteoiden työskentely** sujui tuloksekkaasti, mikä on jäsenvaltioiden ja niiden asiantuntijoiden erinomaisen sitoutuneisuuden ja paneutuneisuuden ansiota.
- **Foorumin** koordinoimissa keskeisissä valvontahankkeissa keskityttiin kuluttajien ja työntekijöiden suojaamiseen tarkoitettuihin velvollisuuksiin. Nämä hankkeet osoittivat, että useimmista verkossa myytävistä kemikaaleista puuttuvat vaaratiedot ja että työntekijöille annetuissa turvallisuustiedoissa on puutteita.
- **HelpNet** antoi tukea yrityksille, jotta ne pystyivät noudattamaan vuoden 2018 REACH-rekisteröintiin liittyviä velvollisuuksiaan ja toimittamaan rekisteröintiaineistonsa ajoissa.
- **Turvallisuudesta vastaavien viranomaisten verkosto** laajensi turvallisuusmallia siten, että ECHAN tietokantojen käyttöoikeudet annetaan nyt myös ECHAN komiteoiden yksittäisille asiantuntijoille.
- **Talous:** Sekamuotoinen rahoitusjärjestelmä, joka on yhdistelmä maksutuloja ja EU:n tasapainottavaa tukea, osoittautui erityisen haasteelliseksi vuonna 2018. Tämä johtui siitä, ettei REACH-rekisteröintimääräajasta johtuvien rekisteröintien määrää voitu ennakoita. Tästä seurasi, että REACH-asetukseen liittyviä maksuja tuli odotettua enemmän ja BPR-asetukseen liittyviä maksuja odotettua vähemmän.
- Käyttöön otettiin uusi **henkilöstöresurssi-strategia**, joka ohjaa viraston henkilöstöresurssien kehittymistä pitkällä aikavälillä.
- ECHAN **tulevaan kehitykseen** liittyvien aloitteiden täytäntöönpanossa edistytään.